

Ny 400 kV ledning Järpströmmen-Nea

En förstärkning av elkraftutbytet mellan Sverige och Norge

Därför behövs kraftledningen

Svenska Kraftnät planerar att bygga en ny 400 kV (kilovolt) ledning mellan transformatorstationerna Järpströmmen i Sverige och Nea i Norge. Ledningen, som beräknas vara i drift år 2009, behövs som förstärkning av det nordiska stamnätet.

Idag begränsar den befintliga 275 kV ledningen elöverföringen mellan länderna. Denna ledning har successivt förstärkts, byggts om och förändrats under åren, sedan den togs i drift år 1960. Det är idag inte möjligt att ytterligare öka ledningens kapacitet. Den befintliga ledningen kommer att rivas efter det att den nya 400 kV ledningen tagits i drift.

Ett viktigt led i det nordiska elsamarbetet

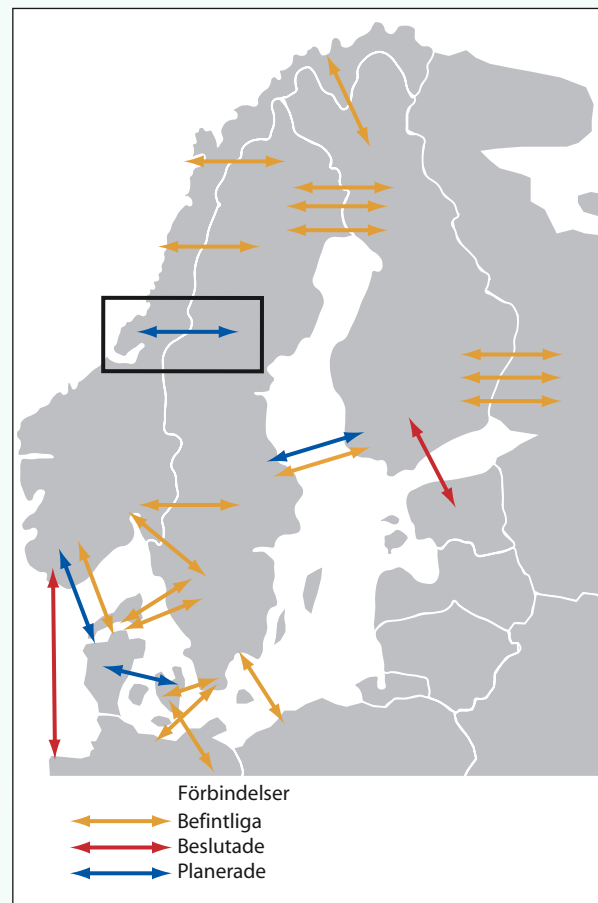
De nordiska ländernas elnät är sammankopplade med varandra. Det mest optimala för förbrukning av el och för elmarknaden (elpriset) är om elen kan överföras utan begränsningar mellan länderna. Detta är inte fullt möjligt idag eftersom vissa befintliga ledningar utgör begränsningar. De nordiska ländernas stamnätsföretag har i sitt samarbete, genom organisationen Nordel, enats om ett antal förstärkningsåtgärder för att underlätta elutbytet mellan länderna. Därmed förbättras elmarknaden och driftsäkerheten ökas i elkraftssystemet.

Den nya 400 kV ledningen Järpströmmen-Nea är ett av de fem projekt som Nordel särskilt pekat ut och prioriterat. Projektet kommer att genomföras i samarbete mellan Svenska Kraftnät och Statnett (Svenska Kraftnäts motsvarighet i Norge).

Ökad efterfrågan på el

Elförbrukningen i Mittnorge väntas öka kraftigt de närmaste åren. Statnett arbetar därför med att bygga ut sitt stamnät för att ytterligare förbättra möjligheten att överföra el till det aktuella området. Den nya 400 kV

ledningen mellan Järpströmmen och Nea är en förutsättning för att Statnett ska kunna fortsätta med de interna norska förstärkningarna. Alla dessa åtgärder kommer att bidra till ett mer robust nordiskt elkraftssystem med trygg elförsörjningen i regionen.

Flera förbindelser finns mellan de nordiska länderna. Nu förstärks det nordiska kraftsystemet för en effektiv nordisk elmarknad med ökad driftsäkerhet.

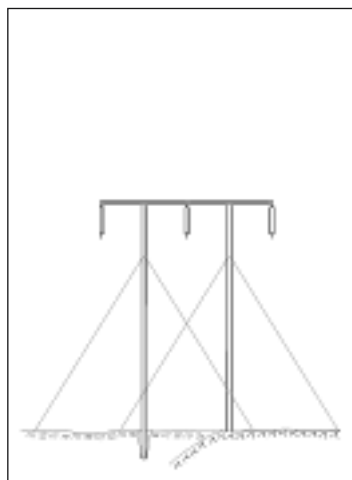
■ Befintlig ledning är 75 km lång i Sverige och 25 km lång i Norge. ■ Geografiskt utredningsområde.

Ledningens sträckning

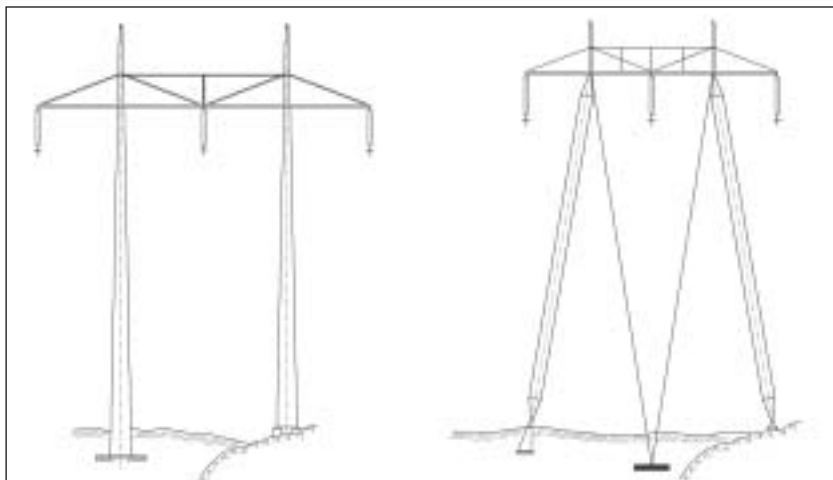
Ett geografiskt utredningsområde för den nya 400 kV ledningen har avgränsats av Svenska Kraftnät, länsstyrelsen i Jämtland och Åre kommun. Området utgörs till största delen av den befintliga 275 kV ledningens närområde. Inom detta område ska den bästa sträckningen för den nya ledningen lokaliseras med hänsyn till natur- och kulturmiljö, friluftsliv, boendemiljö och naturresurser. Den befintliga ledningen kommer att tas bort när den nya ledningen tagits i drift.

Tekniskt utförande

Den planerade 400 kV ledningen föreslås till största delen byggas med så kallade portalstolpar av stål med en höjd av cirka 30 m. Den befintliga ledningen har 16 m höga stolpar. Den östra delen av ledningen är byggd med trästolpar och den västra delen är byggd med stålstolpar. Det kommer att bli färre stolpar utmed den nya ledningen. Avståndet mellan dessa stolpar blir cirka 330 m jämfört med befintliga 200 m.

Befintlig 275 kV stolpe.

Exempel på portalstolpar för 400 kV.

Befintlig 275 kV ledning korsar E14 vid Brattland.

Påverkan på miljön

Den nya ledningen kommer i huvudsak att gå genom skogsmark. Påverkan på särskilda bevarandevärden och andra intressen kommer att beskrivas i förstudien och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). Stolparna placeras med stor hänsyn till känsliga miljöer.

Landskap/Naturresurser

Om den nya ledningen byggs parallellt och nära den befintliga ledningen minskas behovet av att ta i anspråk skogsmark jämfört med om ledningen skulle ges en helt ny sträckning i tidigare helt orörd natur.

Turism och friluftsliv

Ledningen kan av förbipasserande upplevas som ett främmande inslag i naturen. Förändringen jämfört med den befintliga ledningen innebär att stolparna längs hela den nya ledningen kommer att vara av stål och att

en något bredare ledningsgata krävs för dessa. Vid stolpplaceringen kommer stor aktsamhet att iakttas för att inte störa utblickar i landskapet.

Rennäring

Påverkan på rennäringen kan uppstå under byggskedet. Största möjliga hänsyn kommer att tas för att minimera denna påverkan.

Magnetfält

Överallt där el används finns ett elektriskt och ett magnetiskt fält. För magnetfält finns inga gränsvärden angivna utan istället tillämpas myndigheternas försiktighetsprincip. Vid lokalisering av ledningen nära bebyggelse kommer stor hänsyn att tas till boendemiljöerna.

Samrådsprocessen

Samråden ger möjlighet att påverka utformningen och lokaliseringen av ledningen. Genom att delta i samråden får Du möjlighet att framföra Dina synpunkter till Svenska Kraftnät och övriga berörda. Det är Svenska Kraftnäts ambition att samråden skall vara ett ömsesidigt utbyte av idéer och förslag. Hur samråden skall genomföras är reglerat i lag genom miljöbalken och kan illustreras enligt nedan.

I Norge sker en liknande samrådsprocess. För att finna den bästa ledningssträckningen över landsgränsen kommer ett samarbete att ske mellan Sverige och Norge.

Tidigt samråd

Projektet presenteras för länsstyrelse, kommun, särskilt berörda och allmänheten. Information till allmänheten om projektet ges via tidningsannonser samt utskick av broschyr. Synpunkter kan lämnas till kontaktpersonerna på Svenska Kraftnät, se baksidan.

Förstudie

Förslag till ledningssträckningar och alternativa utformningar tas fram och diskuteras med länsstyrelse, kommun, berörda markägare, närboende, allmänhet, övriga myndigheter och intressenter. Förstudien presenteras på informationsmöten och sänds på remiss för synpunkter.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Efter förstudiesamråd med berörda utarbetas en miljökonsekvensbeskrivning för en vald ledningssträckning. Miljökonsekvensbeskrivningen presenteras på informationsmöten och sänds på remiss för synpunkter.

Förundersökning och projektering

För att projekteringsarbetena ska kunna göras behöver Svenska Kraftnät få tillträde till berörda fastigheter. Varje markägare kommer att kontaktas personligen. Ett undertecknande av förundersökningstillstånd innebär dock inte något godkännande av ledningens sträckning.

Markupplåtelseavtal

I samband med projekteringen kommer berörda markägare att tillfrågas om de vill skriva på ett markupplåtelseavtal för den nya ledningen till förmån för Svenska Kraftnät. Med markupplåtelseavtalet godkänner markägaren att ledningen får byggas i en viss sträckning på fastigheten under förutsättning att regeringen beviljar koncession för ledningen.

Koncession

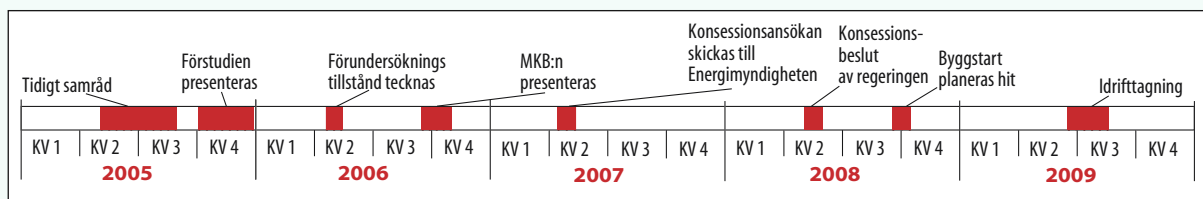
För att få bygga och använda ledningar fodras tillstånd enligt ellagen, s k koncession. Handläggningen av ansökan sker av Statens energimyndighet. Slutligt koncessionsbeslut fattas av regeringen.

Byggnation

När Svenska Kraftnät fått nödvändiga tillstånd kan byggnationen påbörjas. Den totala byggtiden uppskattas till cirka nio månader. Företrädesvis bör byggnationen ske under vintern när marken är tjälad för att öka bärigheten och minska risken för skador. När den nya 400 kV ledningen är byggd och tagen i drift kan den befintliga 275 kV ledningen rivras.

Skadereglering

Under och efter byggnadsarbetena sker reglering av tillfälliga och bestående skador.

Tidplan för projektet

• Tidigt samråd	vår/sommar 2005	• Koncessionsbeslut av regeringen	våren 2008
• Förstudien presenteras	hösten/vintern 2005	• Byggstart planeras	hösten 2008
• MKB:n presenteras	vintern 2006	• Idrifttagning	sommaren 2009
• Koncessionsansökan till Energimyndigheten	våren 2007		

Befintlig 275 kV ledning vid Helgesjön.

Svenska Kraftnät

Svenska Kraftnät är ett statligt affärsverk som har systemansvaret för den svenska elförsörjningen och sköter stamnätet för el. Stamnätet omfattar cirka 15 000 kilometer 220 kV och 400 kV kraftledningar med bl a stationer, förbindelser med utlandet och kontrollsystem – IT-system och optofiber för bredbandskommunikation. Vi arbetar ständigt med att anpassa stamnätet till samhällets behov av säker och ekonomisk elförsörjning samt till miljökrav.

Svenska Kraftnät har cirka 280 anställda, varav de flesta finns vid huvudkontoret i Vällingby, Stockholm. Vi har även kontor i Sundsvall, Halmstad och Sollefteå samt en kursgård för linjereparatörer i Åsbro, utanför Örebro. Den årliga omsättningen är cirka 5 miljarder kronor. Svenska Kraftnät är även en koncern med tre dotterbolag och sex intressebolag, av vilka det största är nordiska elbörsen Nord Pool.

Kontaktpersoner

Projektansvarig

Lena Lagerkvist 08-739 77 56

Mark, tillstånd och skadereglering

Katrin Seuss 08-739 78 12

Matilda Pihlgren 08-739 78 10

Kraftledning

Östen Skoog 060-19 57 03

E-postadress

jarpstrommen.nea@svk.se

